

ULOGA REGULATORNE AGENCIJE

dr. sc. Srđan Žutobradić

Hrvatska energetska regulatorna agencija

Sadržaj

- Općenito o ulozi regulatorne agencije (HERA-e) u novom zakonodavnom okruženju,
- O postupku donošenja Mrežnih pravila distribucijskog sustava (MPDS),
- Položaj MPDS u odnosu na druge podzakonske akte,
- Očekivanja od prijedloga MPDS.

Hrvatsko zakonodavstvo u energetici, s naglaskom na elektroenergetski sektor

- Zakon o **energiji** (ZoE) (NN 120/12),
- Zakon o **tržištu električne energije** (ZoTEE) (NN 22/13),
- Zakon o **regulaciji** energetske djelatnosti (ZRED) (NN 120/12),
- Zakon o **obnovljivim izvorima** (u pripremi).

Temeljem usvojenih zakona donijet će se niz podzakonskih akata koji su presudni za provedbu navedenih zakona.

Značajnije ovlasti HERA-e – donošenje podzakonskih akata

- Tarifne metodologije (prijenos, distribucija, univerzalna i zajamčena opskrba kupaca),
- Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na mrežu,
- Analiza troškova i dobiti uvođenja naprednih mjernih uređaja i sustava za njihovo umrežavanje,
- Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu el. energijom,
- Uvjeti kvalitete opskrbe električnom energijom.

Značajnije ovlasti HERA-e – davanje suglasnosti

- Desetogodišnji, trogodišnji, godišnji investicijski planovi te godišnje promjene financijskog okvira,
- **Mrežna pravila distribucijskog sustava,**
- Metodologija za pružanje pomoćnih usluga u distribucijskom sustavu,
- Godišnje izvješće o provedbi mrežnih pravila distribucijskog sustava, te ostala izvješća,

Sve navedene akte donosi HEP-ODS, a HERA daje suglasnost.

Rješavanje prigovora vezano za uvjete priključenja.

Procedura usvajanja Mrežnih pravila distribucijskog sustava (MPDS) (1)

- Zakonska osnova: Zakon o tržištu el. energije, članak 44.,
- MPDS trebala bi stupiti na snagu 3. ožujka 2014.,
- Sadržaj MPDS je detaljno definiran u stavku 6., u 16. točka,
- MPDS donosi HEP-ODS d.o.o., a HERA **daje prethodnu suglasnost** na taj akt,
- ODS je sukladno ZoTEE-u dužan u postupku donošenja MPDS osigurati sudjelovanje svih zainteresiranih strana te provesti javnu raspravu u minimalnom trajanju od 15 dana.

Procedura usvajanja Mrežnih pravila distribucijskog sustava (MPDS) (2)

- Nakon što ODS pripremi prijedlog MPDS dostavlja ga HERA-i na davanje prethodne suglasnosti, zajedno s primjedbama koje je ODS dobio tijekom javne rasprave,
- HERA provodi analizu prijedloga MPDS te u roku od 30(60) dana donosi odluku,
- Moguće su konzultacije tijekom izrade prijedloga MPDS,
- Nakon dobivanja suglasnosti, MPDS objavljuju se u Narodnim novinama.

Poveznice Mrežnih pravila distribucijskog sustava s drugim podzakonskim aktima (1)

- ZoTEE je uspostavio vrlo složenu strukturu podzakonskih akata. Zbog toga je prilikom donošenja pojedinog akta nužno prepoznati ostale povezane dokumente te osigurati usklađenost odredbi,
- Ukoliko se ne ostvari prethodna točka doći će do velikih poteškoća u provedbi ZoTEE-a, naknadnih promjena pojedinih podzakonskih akata a to će rezultirati usporavanjem primjene ZoTEE-a s teškim posljedicama,
- **Ukoliko Europska komisija zaključi da u stvarnosti nije primijenjen 3. energetske paketa EU može nametnuti novčane kazne državi članici!**

Poveznice Mrežnih pravila distribucijskog sustava s drugim podzakonskim aktima (2)

- **Tehnički i drugi uvjeti priključenja i povezivanja s drugim sustavima** ↔ Uvjeti priključenja na mrežu (Vlada RH), Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu (HERA), Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje te odluka o visini naknade (HERA), Mrežna pravila prijenosnog sustava (HOPS),
- **Tehnički i drugi uvjeti za preuzimanje/isporku el. energije propisane kvalitete** ↔ Uvjeti kvalitete opskrbe el. energijom (HERA), Mrežna pravila prijenosnog sustava (HOPS).

Poveznice Mrežnih pravila distribucijskog sustava s drugim podzakonskim aktima (3)

- **Tehnički i drugi uvjeti za međusobno povezivanje i rad mreža** ↔ Mrežna pravila prijenosnog sustava (HOPS),
- **Metodologija i kriteriji za planiranje razvoja distribucijske mreže** ↔ posljedice na planove razvoja i izgradnje (10G, 3G, 1G), te visinu tarifnih stavki za distribuciju (HERA),
- **Značajke mjerne opreme na obračunskom mjernom mjestu** ↔ Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu el. energijom (HERA), obveza uvođenja naprednih mjernih uređaja (ZoE), (ODS, HERA, Ministarstvo).

Poveznice Mrežnih pravila distribucijskog sustava s drugim podzakonskim aktima (4)

- Obveza ODS-a za utvrđivanje standardnih tehničkih rješenja za mrežu i priključke, uključujući obračunska mjerna mjesta ↔ Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na mrežu, te odluka o visini naknade (HERA), obveza uvođenja naprednih mjernih uređaja (ODS, HERA, Ministarstvo),
- Neovisno o odredbama MPDS osjetljivo koncepcijsko je pitanje odnos između dva izvora financiranja – “mrežarine” (ovisne o visini tarifnih stavki za distribuciju) te naknade za priključenje na mrežu.

Poveznice Mrežnih pravila distribucijskog sustava s tehničkom regulativom

- Tehnička regulativa koja se odnosi na dijelove distribucijskog sustava je vrlo opsežna, te se relativno često novelira,
- Preuzimaju se nove međunarodne norme,
- U MPDS treba integrirati tehničku regulativu mjerodavnu za ovaj podzakonski akt.
- Predložiti način integracije budućih normi (odnosno promjena dijelova normi) u MPDS na jednostavan način.

Poveznica Mrežnih pravila prijenosnog sustava i Mrežnih pravila distribucijskog sustava

- Od posebnog značaja je da navedena mrežna pravila budu usuglašena, posebice u odredbama koje se tiču zajedničkih objekata – TS 110/SN. U protivnom slučaju doći će do problema kod izgradnje svake nove TS 110/SN, a to se mora izbjeći.
- Također treba usuglasiti eventualne odredbe koje se odnose na jednu mrežu a imaju utjecaja na drugu.

Pitanje stohastičkog/determinističkog pristupa pojedinim područjima MPDS

- Operatori sustava su skloni determinističkom pristupu, pogotovo prilikom planiranja mreže, odnosno primjene pojedinih kriterija. Time se dolazi na "stranu sigurnosti",
- U realnim okolnostima većina utjecajnih veličina ima stohastički karakter; uvažavanje te činjenice omogućava npr. priključenje veće snage obnovljivih izvora na mrežu,
- Prilikom izrade MPDS potrebno je barem sagledati utjecaj stohastike u pojedinim područjima MPDS te u tom smislu korigirati kriterije temeljene na determinističkom pristupu.

Koncepcijska rješenja elemenata distribucijskog sustava

- Kroz MPDS moguće je propisati zahtjeve na tehničke značajke elemenata distribucijskog sustava, što se do sada radilo u internim biltenima. Ovo je posebno važno za dijelove sustava na sučelju s korisnicima (kupcima i proizvođačima),
- Nužno je definirati tehnološke zahtjeve na proizvođače koji se priključuju na distribucijsku mrežu. Pri tome treba voditi računa da ZoTEE predviđa davanje pomoćnih usluga od strane proizvođača u distribucijskom sustavu, a to je novitet.

Koncepcija izrade MPDS

- Posebnu pozornost treba obratiti **izričaju** koji će se koristiti u MPDS. Izričaj mora biti nedvosmislen odnosno odredbe MPDS trebaju biti jednoznačne.
- Uvažavanjem navedenog načela minimizirat će se mogućnost subjektivnog odnosno različitog tumačenja odredbi MPDS u lokalnim uvjetima,
- Temeljem dosadašnjeg iskustva potvrđeno je da primjena podzakonskih akata koji sadrže nejasne odredbe vodi k velikom broju prigovora korisnika mreže što opterećuje ODS-a ali i HERA-u te Ministarstvo, te otežava izvršavanje drugih zadataka.

Financijska održivost pojedinih odredbi MPDS

Opći zaključak – veliki dio rješenja koja će proizići iz MPDS imat će utjecaj na financijsko poslovanje ODS-a, što znači na visinu tarifnih stavki za distribuciju. O tome treba voditi računa prilikom izrade MPDS.

Hvala na pozornosti !